

משרד החינוך
Ministry of Education
وزارة التربية والتعليم

אבני ראשה
המכון הישראלי למנהיגות בית ספרית
المعهد الاسرائيلي للقيادة المدرسية

יד הנדיב
Yad Hanadiv
ياد هناديف

הביקור הבית ספרי - התנסות בפרקטיקה

זירה: ישיבת צוות מקצוע | מתודולוגיה: חקר מקרה

מיקוד הביקור בבית הספר בבעיה פדגוגית הוא הדרך הישירה ביותר של המפקח לסייע בקידום תהליכי הוראה ולמידה בבית הספר. עבודה עם בעיה פדגוגית דורשת הכנה מראש, הן של המפקח והן של צוות בית הספר, והיא כוללת איסוף וניתוח של נתונים מסוגים שונים: כמותיים, השוואתיים, תהליכיים ועוד. באמצעות הנתונים אפשר לחקור ולהבין לעומק את הבעיה, לקראת דיון בחלופות אפשריות לביצוע. השתתפות המפקח בישיבת צוות רלוונטי בעת הביקור היא פרקטיקה יעילה לקידום דיון סביב בעיות פדגוגיות.

שלבי ההתנסות

שלב 1 | הכנה לקראת חקר המקרה

א. קוראים יחד את ההקשר של המקרה המתואר:

בתכנית העבודה שלך כמפקחת השנה החלטת כי במהלך סדרת הביקורים בבתי הספר יתקיים מפגש אחד לפחות עם צוות מקצועי. בדיאלוג עם מנהל בית הספר בחרתם את האתגר הפדגוגי ואת צוות המקצוע הרלוונטי. המקרה המוצג לפניכם הוא מפגש מתוכנן עם צוות מדע וטכנולוגיה בבית הספר חט"ב גאולים.

חטיבת הביניים גאולים: ז'-ט', חמש כיתות בשכבת גיל + כיתה משלבת, סה"כ 18 כיתות, 521 תלמידים ומנהלת שהחלה את שנתה הרביעית בניהול בית הספר. בשנת כניסתה לניהול עמדו כיתות ח' להיבחן בבחינת המיצ"ב במקצוע מדע וטכנולוגיה. המנהלת הכירה את הנתונים ופעלה לקדם את הישגי הלומדים.

האתגר הפדגוגי: תלמידי כיתות ח' שיפרו בנקודות את הישגיהם בבחינת המיצ"ב במדע וטכנולוגיה אך נשארו בעשירון 3. מנהלת בית הספר רוצה לשפר את הישגי הלומדים ולהציג שיפור בשלושה עשירונים לפחות.

ב. קוראים שוב את הקוד האתי.

שלב 2 | התבוננות בנתונים (בצדו השני של הדף).

שלב 3 | ניתוח - לדין בקבוצה

בקבוצה: תכננו את השתתפותכם בישיבה הבאה של צוות מדעים וטכנולוגיה בגאולים. הישיבה תתקיים ביום רביעי הקרוב ב-10:00-10:45:

- בחרו שניים עד שלושה נתונים - הרלוונטיים ביותר בעיניכם - לדין עם צוות המקצוע.
- הצביעו על נתון חסר אחד שאתם רוצים לקבל כמפקחים לפני הישיבה.
- לאור הנתונים, מה תרצו לעשות במפגש עם צוות המקצוע?
- מה תהיה חלוקת התפקידים ביניכם ובין המנהלת במפגש זה?
- מה ייחשב מבחינתכם להצלחה במפגש זה?

שלב 4 | רפלקציה

מלאו את השאלות הרפלקטיביות במקום המתאים בפולדר שלכם, סרקו את ה-QR של התחנה וכתבו תובנה יישומית בקיר השיתופי.

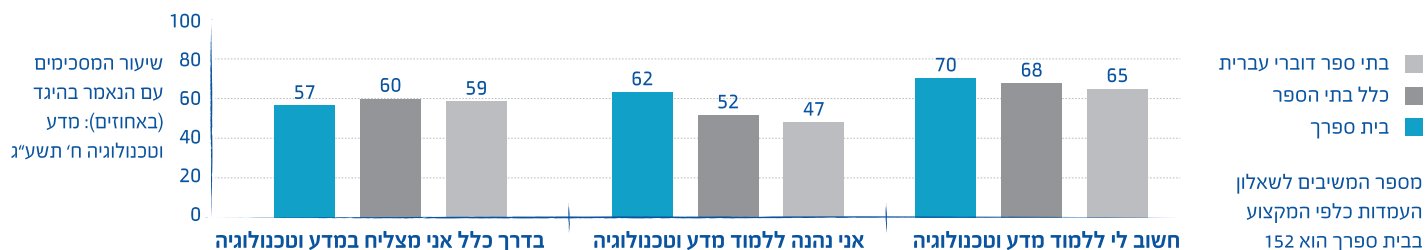
נתונים - מדע וטכנולוגיה בחטיבת הביניים גאולים

1. הישגי התלמידים במיצ"ב ח' במדע וטכנולוגיה

הציון הכולל בבית ספרך במבחני המיצ"ב לכיתות ח' בשנים תשע"ג ותשע"ה בהשוואה לכלל בתי הספר ולבתי ספר דוברי עברית - בסולם מיצ"ב רב-שנתי.

בתי ספר דוברי עברית			כלל בתי הספר			בית ספרך			המבחן
הפער בין השנים	תשע"ה	תשע"ג	הפער בין השנים	תשע"ה	תשע"ג	הפער בין השנים	תשע"ה	תשע"ג	
+48	573	526	+53	559	506	+42	509	467	מדע וטכנולוגיה לכיתות ח'

עמדות תלמידים כלפי לימודי המדע והטכנולוגיה בקרב תלמידי כיתות ח'

2. תנועת תלמידים בהקבצות הלימוד בשכבה נתונה בשלוש השנים האחרונות

תשע"ד כיתה ז'	תשע"ה כיתה ח'	תשע"ו כיתה ט'	
45	38	35	הקבצה א'
30	26	26	הקבצה א2'
62	66	62	הקבצה ב'
19	24	28	הקבצה ג'
156	154	151	סה"כ

3. הרכב צוות המורים

בבית הספר מלמדים ארבעה מורים למדעים וטכנולוגיה. המנהלת החליפה את רכזת המקצוע באמצע תשע"ה במורה צעירה מהצוות, לבקשת הרכזת הוותיקה. לשניים מהמורים תואר ראשון ולשני המורים האחרים תואר שני. ממוצע ותק: שמונה שנים. מורה אחת (הרכזת החדשה) מקפידה להשתתף בהשתלמויות המקצועיות / המחוזיות. המורים האחרים כלל אינם משתתפים בהשתלמויות אלו (בטענה של רדידות ובזבוז זמן), ואת השתלמותם המקצועית הם מבצעים בהשלמת קורסים אקדמיים באוניברסיטה בתחום הדעת.

4. פעולות קודמות שביצעה המנהלת

- כתיבת תכנית עבודה מסודרת לשכבה ח' במקצועות המיצ"ב;
- הוספת שעת לימוד לכיתה בשבוע;
- הנהגת מבחנים משווים בהתאמה לתוכן הנלמד;
- אישור כל מבחן שכבתי על-ידי מנכ"ל המדעים המחוזית;
- קיום מבחן מסכם מקדים מיצ"ב;
- ניטור תלמידים מתקשים;
- מעקב אחר הישגי התלמידים בתני-המבחנים שהתקיימו באותה שנה;
- קידום קבוצות חלשות וחיזוק קבוצות מואצות;
- עדכון שוטף של המפקחת על בית הספר.